

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Főutca 132. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre . . . . . 4 frt
fél évre 2
3 hóra 1

Egyes szám ára 10 kr.

HALASI ÚJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

KIADÓHIVATAL:

Főutca 132. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Három hasábos posztó 5 kr.

Kis Hirdetőkben egy sor 2 kr.

A hirdető fél nevével ellátott
hirdetéseknél külön 30 kr.
bélyegdíj fizetendő.

Uj évre.

E most kiadott számmal a „Halasi Újság” befejezte pályafutásának első évnegyedét. Három hónap elég hosszú idő arra, hogy mi ketten: a közönség és a lap tisztába jöhettünk egymással. A közönség most már tájékozva van a felől, miért történt a lap megindítása s mily irányban kíván az működni. — Ha őszinték akarunk lenni, el kell ismerünk, hogy lapunknak nem az volt egyetlen és kizárólagos célja, hogy mindenben és mindenkor kedvét keresse a közönségnek s ne mondjon annak semmi olyast, a mi nem szája izént való.

Városunkban divatban volt egykor, hogy csak jót, szépet és dícséretet mondjunk magunkról. Minden nyilvános felszólalásban benne volt, hogy milyen derék, tökéletes és hiba nélkül való nép vagyunk mi; nem győztünk betelni a mi jól tulajdonságainkkal. — Pedig ez nem jó volt úgy. Tökéletesség nincsen a földön s bizony a mi népeinkben is épen úgy vannak hibák, mint más emberek fiaiban. E lap már megindulásakor feladatává tette azt, hogy bátorsága legyen rámutatni népeinknek olyan tulajdonságaira is, a melyek sem nem jók, sem nem helyesek, sem nem dícséretesek. Meg kellett mondanunk, hogy városunk sok tekintetben elmaradt a világtól; hogy gazdasági rendszerünk elavult, hogy iparunk elcsévesztett, hogy népeinkben kevés az életmosság és a vállalkozó szellem, hogy a város nagy közönségének értelmi színvonalát nem áll azon a magasságon, a hol kellene; hogy intelligenciánk nem helyes álláspontot foglal el a köznéppel szemben; — egy szóval azon voltunk, hogy minden önánítási mellőzéssel hű és igaz tükröt tartsunk a közönség elé, hogy olyannak lássa benne magát; mint a minő valósággal, nem pedig olyan, a minőnek csak képzelet magát.

A most bekövetkező új évnegyed fogja megmutatni, hogy a közönség mennyire hagyja helyben az eljárásunkat. Tudjuk, hogy az őszinte szó nem mindig kellemes s az igazmondás legelőször gorombaságnak tekintetik; de már most meg vagyunk győződve minden értelemes embernek abbéli tudomásáról, hogy a ki hibáinkra figyelmeztet, az az igazi jóakarónk.

A kifogások és hibáztatások, melyek oly dúsan választékban jelentek meg a lap hasábjain, nem holmi aggodalmakból tetettek ott közzé, hanem azért, mert a hibák tényleg megvannak s ha azt akarjuk, hogy ne legyenek meg, min-

denek előtt rájuk kell mutatni kiméletlenül. Csak miután felismertük őket, azután lehet az orvosláshoz fogni. A közönségtől függ, hogy lehetővé teszi-e számunkra ezután is az ily irányu működést s támogatásával biztosítja-e lapunk további fennállását.

Mocsáry Lajos Halason.

Halas város országgyűlési képviselője Mocsáry Lajos, mint lapunk múlt számában is röviden említve volt, a hó 23-án városunkba érkezett, hogy itt az országgyűlés lefolyt ülészakáról beszámoló beszédét megtartsa. A képviselőt megérkeztetkor díszes fogadtatásban részesítették. A város közönségének azon része, mely a függetlenségi párthoz tartozik, nagy számban volt jelen a szombat délutáni érkezésnél. A képviselőt a vasutnál Kolozaváry István fogadta, emelkedett hangú beszédében üdvözlővén őt választói körében. Mocsáry röviden válaszolt az üdvözlésre, kiemelve, hogy hosszas távollét után most megragadja az alkalmat, hogy mint egy család körében itt választói közt tölthesse az ünnepeket.

A díszes menet ezután vasútlók alatt, zeneszóval vonult be a városba, hol a képviselő dr. Farkas Imre ur házához szállott. Itt az nap este a képviselő tiszteletére a házigazda főnyom lakomát adott, melyre mintegy 25 polgár volt hivatalos. A lakoma emelkedett hangulatban folyt le. Dr. Babó Mihály városi főjegyző köszönté fel a képviselőt. Semmi sem lehet, úgy mond, lehangolóbb a közélet férfira, mint ha nézeteinek érvényesítésére alkalmat nem nyílik. Annál nagyobb elismerés illik a képviselőt s a függetlenségi pártot midőn nézeteikhez és elveikhez ily körülmények közt is híven ragaszkodnak. Mocsáry hosszab beszédet fogott a szökevényekre, fejtgetvén, hogy ha a jelenben vagy a közel jövőben nincs is kilátás olyoik valószínűsítésére, a valószínűség épen nem lehetetlen; de minél nagyobb küzdelemmel és fáradtsággal lehet azt elérni, ő és olvtársai annál nagyobb szíves-séggel és kitartással ragaszkodnak azokhoz.

A lakoma éjjeli körül őrét véget.

A beszámoló beszéd vasárnap, délelőtti templom után tartatott meg és pedig nem a városi háza udvarán, mint előző hirdetve volt, hanem a régi mészarások épületében, melynek nagy terme az alkalomra a szorongásig megtelt közönséggel. Mocsáry 10 óra után érkezett meg oda Kolozaváry István, Farkas Imre, Gál Lajos, Babó Mihály s többek kíséretében.

A közönség hogyplekoxón, először Babó Mihály főjegyző emelt szót a rövid beszámoló felkérte a közönséget, hogy hallgatnak meg figyelmesen a képviselő beszámoló beszédét.

Ezután Mocsáry Lajos lépett föl az emelvényre s elmondá beszédét, melyet a közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatott.

Mocsáry egyik jelentékenyebb szónoka s kiváló vezérférfia az országgyűlési függetlenségi pártnak; ismeretes dolog azonban róla, hogy ő egyáltalában nem népszónok; előadása világos, értelmes és meggyőző, de a tömeget föllekesíteni s indulathozni: ezzel az adománnyal nem rendelkezik. Épen ezért a halasi közönség ez úttal is meglehetősen hidegen viselte magát vele szemben. Beszédére sok helyt felhangzott a helyeslés és jóváhagyás, de elragadtatásról, lelkes éljenzésről, hű és tárgyilagos tudósítást akarunk írni, nem szólhatunk. Általánosságban azonban konstátálnunk kell, hogy a beszéd összehatása a jelen voltakra kedvező volt; látni lehetett, hogy a szónok hideg nyugodt érvei, az ügyesen csoportosított s kiemelt tények és számok mély és erős benyomást tettek a hallgatókra.

Mocsáry egyszerű fekete öltönyben jelent meg a választók előtt; régi szembaja miatt fekete szemüveget visolt, mely elé időnként még orreszítettőt tett fel, midőn a kezében tartott beszédváltatba bepillantott.

Elmondott beszédéből, melyet később nyomtatásban is kiosztottak, közöljük a következő főbb pontokat.

Röviden jellemezvén általánosságban a lefolyt ülészakot, ismertette azt ujonnan hozott törvények fontosabbjait, illetőleg a függetlenségi pártnak azokkal szemben tanúsított magatartását.

A horvát-szlavon határvidék polgárosítását főlemelítvén, kiemelte, hogy a függetlenségi párt kifogást tett a polgárosítás végrehajtásának módja ellen; mivel ez nem az országgyűlés határozatából, hanem császári rendeletek útján hajtatott végre. Kiemelte továbbá, hogy a határvidéki orvok jóvedelmének kezelése a magyar kormánytól részben elvonatott, a mennyiben abból a fejedelem, mint osztrák császár különféle alapítványokat tett, a mi ellen a függetlenségi párt az országgyűlésen szintén felszólt.

Elleneste a párt az osztrák-magyar vámtörvény általános vámtarifájáról szóló törvényjavaslatot is. Ez által ugyanis a külföldi iparcikkek vámja még inkább felemeltetett, hogy az osztrák ipar az eddiginél is nagyobb védelemben részesüljön. A külföldi államok azonban a vámfelémelésért viszont az Auszria-Magyarországból eredő nyers termékek vámját emelték fel, a mi által aztán csakis Magyarország sújtott, mivel nyers terméket (gabonát, gyümölcsöt, bort, stb.) csak Magyarország szállít külföldre, Ausztria nem. Azért tehát, hogy az osztrák ipar nagyobb kedvezményben részesüljön, a magyar termékek után szintén nagyobb vámt köll fizetni, ha külföldre szállítatnak.

Ellene volt továbbá a függetlenségi párt a petróleumra vetett vám fölémelésének; azon elvből, mivel semmiféle új adót nem szavat meg, lévén az addóhoz Magyarországon a világ minden országai közt eddig

és a legnagyobb. A viderőről szóló törvény módosításánál konstatálja, hogy sommi lényegesebb változás nem történt; a közös hadsereg fennállandó továbbra is és az önálló magyar hadsereg létesítése marad ezután is ajánlott olajátának. Fölemlíti mégis, hogy a kormány 120 magyarországi ifju részére alapítványt létesített oly czélből, hogy ezek az Ausztriában levő tisztképző intézetekbe felvethessenek és ott belőlök katonatisztek képezzenek. A függetlenségi párt elleneste ez alapítványok létesítését, mert kétségtelennek tartja, hogy az osztrák intézetekben tanult magyar ifjak ép oly osztrákoknak neveltetnek, mint ha született németek volnának.

Az országos költségvetésről szólva, fölemlíté, hogy az államkölcsönök kamata addigéle mintegy 110 millió forint körül jár; a közös hadsereg roppant kiadását a delegációk megállapítása szerint minden változtatás nélkül regisztrálni kell az országgyűlésnek; közigazgatásunk és igazságszolgáltatásunk külföldi mintákra oly költségesen vannak berendezve, hogy hazánknak művelődési fejlettségéhez arányban egyáltalában nincsenek; ezen kiadások mellett vajmi keveset fordíthatunk oly dolgokra, melyek az országnak szellemi és anyagi gyarapodását hathatóan előmozdítanak.

Hosszasabban szól a boszniai kérdésről, mely az országgyűlést a lefolyt ülészekben is nagy mértékben foglalkoztatta. E kérdés teljesen összekuszálta az alkotmányos élet szálait. Császári rendelettel határozatott el egy 40.000 főnyi bosnyák hadsereg felállítását; holott a törvény határozottan kimondja, hogy a két állam törvényhozásának beleegyezése nélkül a közös hadsereg létszámát szaporítani nem szabad. E törvényellenes tényért a delegációnak kötelessége lett volna a közös pénzügyminisztert, mint a kire Bosznia kormányása bízva van, feleletre vonni; mivel ez azt nem tette meg, a függetlenségi párt indítványozta az országgyűlésen, hogy a delegációk által, mint egy a törvényen kívül helyezkedett testület által megszavazott közösügyi kiadásokat az országgyűlés ne vegye föl az országos költségvetésbe. Ismerteti ezután a boszniai birtok és vallási viszonyokat, melyek ott teljesen össze vannak egymással keveredve, a mennyiben a földbirtok tulajdonosai mohamedánok, a birtoktalan jobbágyok pedig a keresztényen vallást követi. Mindkét elem azonban teljesen megegyez egymással abban, hogy halálból gyűlöli az osztrákokat és ezzel együtt a magyart, mivel a magyarok is mint osztrák katonák jelennek meg ott. A foglalás által ellenségünké tették mindazon népeket, melyekkel jó szomszédságban élni s rájuk befolyást gyakorolni lett volna a józan magyar politikának feladata.

A képviselő ezzel befejezte azon politikai kérdések fejtegetését, melyek a lefolyt ülészek alatt az országgyűlésen szóba kerültek. Nem mulaszthatá el azonban, ugymond, megemlékezni egy más kérdésről is, mely nem tarthat ugyan számot arra, hogy komoly politikai kérdésnek tekintessék, de a mely egy sajátágon esemény közbe jötte miatt élénk megbeszélés tárgya volt az országgyűlésen is. E kérdés a zsidó-kérdés. Bármily nagy sajtóváltások is országszerte e kérdéssel, azt komolyan venni nem lehet. Azt tagadhatatlannak tartja, hogy a zsidóság jellemében és szereplésében sok van olyan, a mi aggályra ad okot, de e körülménnyel szemben nincs más kérdés, mint az, hogy miként lehetne a bajon segíteni s erre vonatkozólag a zsidóüldözö képviselők, gyűlések és congressusok nem tudnak előállni semmi elfogadható eszmével. Nézetek szerint enyhítésre vagy megszüntetésre azon bajoknak, melyek a zsidóságtól a társadalomra hármanak, nincs más mód, mint tovább haladni azon az ösvényen, melyre az emancipációval léptünk. Teljesen kell tenni az emancipációt a polgári házasság kötelező behozatala által. Azonkívül a bajok csökkenni fognak, ha népünk minden rétegében terjed az ipar és vállalkozás szelleme. A zsidóktól el kell tanul-

nunk a fáradhatatlan szorgalmat és törhetetlen szívosságot.

Szól ezután a képviselő az országgyűlési függetlenségi párt belügyeiről. A párt tagjainak száma a legutóbbi választás alkalmával 20-szal szaporodott; úgy hogy most 90 tagból áll, azokkal együtt pedig a kik ha forma szerint nem tartoznak is hozzá, de a fontosabb kérdések fölmerültekor vele szavaznak, 100-ra tehető azon szavazatok száma, melyekkel a párt rendelkezik. Gyarapodott a párt nem csak számban, de szellemi erőiben is; új ifju tehetségek merültek föl, úgy hogy a párt ellenségei az utóbbi időben kenytelenek voltak elhallgatni azzal a váddal, hogy a függetlenségi párt képtelen a kormányra. A párt olvei és eszméi hódítanak az országban is; kitűnt ez főleg Kossuth 80-ik születésnapja alkalmával, a midőn az emberek pártkülönbség nélkül üdvözölték Kossuthot s hivatalos személyek aláírtak oly iratokat, melyekben kéri a magyarok istenét, hogy a nagy száműzöttnek minden óhajta teljesüljön. Mindez azt a benyomást teszi rá, hogy a mostani állapotokból való menekülést minlonki azon irányban látja lehetségesnek, melyet nagy hazánkita képvisel.

Fölemlíté még Mocsáry Kossuthnál tett látogatását, kinél a mult őszön 8 napot töltött. Kiemelte, hogy Kossuth még egyáltalában nincs kétségbe esve a nemzet jövője fölül s erre mutató nyilatkozatai irataiban és leveleiben csak úgy tokinthetők, mint a haza sorsán aggódó lelkének őkezen szóló foljajdulásai.

Végül szerencsét, kívánt a képviselő Halas városának az újonnan megnyitott vasúthoz s e tárgynál a következőleg végző beszédét:

„Gyakran mondatott már, hogy a vasút megnyitásával Halas városa új korszakra virradott és ez úgy is van kétségtelenül. Mily mérvű halaszt fog, gyakorolni gyarapodására, felvirágzására, az még a jövő titka mert ezen halas, mint már tapasztalásból tudjuk, nem szokott mindenütt egyenlő mérvben inutakozni. Ha nem építettünk volna hazánkban nagy áldozattal annyi vasutat, bizonyosan völköp elaludtunk volna már azóta, nem tudván értékesíteni hazánknak majdnem egyedüli jövedelem-forrását, nyers terményeiket: de az ipar és kereskedelem felvirágztatására a nagyterjedelmű vasúti közlekedés egymagára elégtelennek bizonyult be; külön vám és önálló kereskedelmi politika nélkül anyagi gyarapodásunk fellandulása lehetetlen. És annyi bizonyos, hogy a közlekedési eszközök előállítására csak az akadályokat mozdítja el, de akár van vasút, akár nincs, minden körülmények közt munkásság és takarékoság az anyagi boldogulásnak és eredetű legfőbb tényezői és azok is maradnak minden körülmények közt és a tiszta erkölcs, mely nélkül mint a költő mondja: Roma ledől a rabigába görnyed. És mert ezek mindég megvoltak e város kebelében, úgy nagy olajigotoltsággal mellett a nagy világtól boldogan és megelégedve éltek lakosai, a vagyoni felesleget nem hivalkodásra, hanem oly dolgokra fordítva, hogy például a múzsáknak is egy tisztes templomot emeljenek: ezért nem föltem, én Halas városát attól a válságtól, melyet elő fog idézni a vasút itt, mint mindonütt. A munkásságot fokozni, leleményességgel s a vállalkozási szellem mozgékony nyugtalanságával lesz mindenesetre szükséges párosítani, mert az anyagi boldogulás eszközeinek szaporodásával még inkább lemarad ezután az élélmény elem melől a nem ölölmen; de azért egyebekben fennmaradhat és maradjon is fenn a régi erkölcs; csak e mellett marad boldog és lesz virágzó és hatalmas Halas város. Engedje a magyarok latene, hogy azzá legyen a ezt kívánva, ajánlom magamat önöknek további kogyoibe.”

A beszámoló beszéd olmondása körülbelül másfél órát vett igénybe. Mocsáry képviselő mind a három ünnepet Halason töltötte. Vasárnap és Hétfőn délben Kolossváry

István úrnál volt ebéden; Hétfőn este Vári Szabó István polgármesternél volt névnap vacsorán. Kedden délben a kávéháznál a választók diszlakomát rendeztek tiszteletére, melyben mintegy 70-en vettek részt. A képviselő a kedden éjjeli vonattal utazott vissza Budapestre.

A budapest-zimonyi vasút története.

— Folytatás. —

A vasút ügye a hetvenes évek elején városunkra vonatkozólag kedvezőtlen fordulatot látszott vonni. A hatalmas osztrák államvasút a tervezett budapest-zimonyi vonal által nagy mértékben veszélyeztetve látta a maga érdekeit s azon törekedett, hogy a tervezett új vasút az ő vonalától mentől távolabbra tereltesse. Másrészt a dunamelléki városok s ezek közt főleg Kalocsa, nagy erőfeszítést fejtettek ki hogy a vasút a Duna mentén vegye irányát.

Ez áramlat ellen először Szabadka városa emelt szót egy a képviselőházhoz 1871. november 18-án intézett kérvénnyel. E kérvény főbb vonalaiban a következőket tartalmazza:

Szabadka város közönsége aggodalommal érteült, hogy a pest-zimonyi vasút egyenes, a város területén vezetendő, a Tisza és Duna közti magyar népesség érdekeivel szorosán összefüggő, költségekben is legrövidebb s így a világforgalomnak is leginkább megfelelő vonalának kiépítése némileg az államvasút társaság érdekétől tétetik függővé, és más irányban szándékolatik létesíteni, holott ez esetben hazánknak egy roppant terjedelmű része nemzetgazdasági tekintetben: t. i. Pest-megye, a Jász-Kunság és Bácskának az ugynevezett telecskai járása, mely különben is szilárd, a végsorvadásnak adatként át. Pedig az országtestnek nem csak nemzetgazdasági, de politikai tekintetben is legfontosabb tagja azon nagy terület, melyet az általunk óhajtott egyenes vasútvonal keresztül vágná, mert mindamellett, hogy földje különemű s biztos forgalmi cikket képező termények előállítására alkalmas, nem természet mégis annyit, mennyit a polgáriassodott nyugatnak, tiszszel kisebb és a természetől mostohábban ellátott terület; s ennek oka nem egyéb mint a vidék közlekedési eszközeinek abszolút hiánya.

Politikai tekintetben elég legyen csak megemlíteni, hogy ez egyenes vasútvonal által a magyar és a figyelmet kiválólag igénylő délszláv fajok érdekei anyagi téren szorosán egymásba szűződén, hathatósan előmozdítandják a szükségkép szürendik azon testvéri egyetértést, melyre nemzetünknek elutasíthatatlan szüksége van, hivatását Európában (mely nem lehet egyéb, mint a szabadság és civilizáció közvetítése délkelet felé) betölthesse. E czél pedig végkép feladatnak, ha a tervezet vasút vagy a Dunán túl, vagy pedig más irányban építtetnék ki. — De mindezen felül az egyenes vonal mellett szólnak még a stratégiai tekintetek, ott még az államfinanziális érdekei is, mert ezáltal a fontórintott nagy terület lakóinak szorgalma és ebből kifolyólag adófizetési képessége is emelkednék.

Miért is kéri Szabadka városa, hogy a nevezett vasútvonal egyenes irányban Budapesttől Halason át Szabadka felé vezetessék.

E kérvény tárgyalás elő kerülén az országgyűlésen, az ügyet újból szóba hozta a nyilvánosság előtt. A városunkban Gyárfás István elnöklété alatt fennálló vasúti bizottság, mely a vasúti ügy országos állását folytonosan éber figyelemmel kísérte, felhívta a városi előjáróság figyelmét az ez ügyben szükséges további teendőkre.

A városi képviselő testület 1872. jan. 21-én gyűlést tartván, Székér József főbíró szóba hozta a vasúti bizottság által ajánlott

H I R E K.

lépéseket. Elérkezettnek látja, ugymondá, az időt, hogy Halas város birtokossága az itt vezetendő vasut javára az erre vonatkozó törvényjavaslat előterjesztéséhez kellő használat végett az eddig tett ajánlatokról kötelező erejű iratot állítson ki. A közgyűlés ezt egyhangulag elfogadta s az okirat kiállítására meghatalmasztá Zseny József, Kolozsváry István, Péter Dénes és Gazdag Márton közgyűlési tagokat.

A Halas városa részéről ekkép okiratba foglalt ajánlat tehát a következő szöveggel állapítottatott meg:

„Mi Kiskun Halas város egyetemét képviselő testület, hivatkozva a közbirtokosság-nak 1867. év deczembor hó 6-án a jász-kun kerületi főkapitány elnöklété alatt kiskun kerületi kapitány, oskfdt, városi főbíró, képviselő testület, több kisebb és nagyobb birtokok jelenlétében 84. sz. alatt hozott — s az 1869. évi 26. és 1871. évi 15. számú közgyűlési végzésekkel teljes érvényűnek elismert határozatára, azon esotha, „ha a tervezett pést-zimonyi vasut-vonal határterületeket érintve, közvetlen a város alatt állomáshellyel összekötve vezetettnek,“ a város közgyűletét terhelőleg kötelezzük magunkat, hogy a kiépítéshez egész határterületünkön keresztül szükséges földterületet, továbbá saját területünkön elhasználandó — különben készpénzzel is megváltható 20000 kézi napszámot ingyen díj nélkül kellő időben kiszolgáltassunk, a kisajátításra nézve a törvény értelmében állami intézkedés költetvön ki.

Miről a közgyűlés meghatalmasztásából kiadtuk városunk nagyobb pecsétjével meg erősített jelen kötelező okiratot.

Kelt Halas város képviselői közgyűlésének 1872. évi január hó 21. napján tartott üléséből.

Ez ajánlat, illetőleg az azt tartalmazó okirat átadott Szilády Aronnak a városi országgyűlési képviselőjének, hogy ezt a város érdekében a tervezett vasutra vonatkozó törvényjavaslat készítésekor a kormánynál belátást szerint használja föl.

Ugyane gyűlésen Gyárfás István a vasuti bizottság elnökegőről lemondott, mivel főügyési hivatala miatt a városból gyakran távol kell lennie. E lemondás azonban nem fogadtatott el, hanem a mennyiben az elnöknek a vároastól távol kell lennie, mellé helyettes elnöknek megválasztották Tóth János mérnök urat. A vasuti bizottság tagjai közül a gyűlésen beválasztották még Péter Dénes és Bakó József. Együttal a vasuti bizottság felkötetett, hogy eddigi működését, mely az ügy érdekében átvésnek bizonyult, tovább is az eddigi buzgalommal folytatassa a főleg tagyok érintkezésbe magát a szomszéd területek birtokosaival, különösen Szabadka város törvényhatóságával, a mely különben az ülésből az együttes működésre átiratilag is felszólítottatott.

Előfizetési felhívás.

Közelgővén az év vége, tisztelettel felszólítjuk lapunknak azon pártolóit, a kiknek előfizetése deczember végével lejár, az előfizetés megújítására, nehogy a szétküklésben fennakadás történjék. A helybeli példányok kihordásában legutóbb igen sok bajoskodásunk volt, mivel alkalmas kihordót nem voltunk képesek találni. E bajon azonban most már segítettünk s az eddigi hiányokért a t. közönség elnézését kérjük.

Az előfizetési ár változatlanul marad.

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

— A csángók Halason. A Függetlenség egyik múlt heti számában az a hír volt olvasható, hogy a csángók haza telepítése ügyében, Halas városa kezdeményező lépéseket tett. A nevezett lap szerint itt nálunk a karácsonyi ünnepek alatt tervezetet fogtak volna készíteni arról, hogy „mikép lehetne több száz csángó családot a város határában fekvő, majdnem tíz mérföldnyi kiterjedésű, most pusztaság és értéktelen (!) területen elhelyezni. E nagy fontosságú ügy beható tárgyalása végett írja tovább a Függetlenség, Mocsáry Lajos, a város képviselője az ünnepekre Halasra utazott.“ — E közlemény merő tévedésen alapul. Annyi igaz, az egészben, hogy a beszámoló beszédét tartani ide lejött képviselő tudakozódott a felől, vajjon volna-e a halasi határban alkalmas terület, a hova néhány száz csángó családot le lehetne telepíteni. Ilyen terület a halasi határban nincs, mivel a földbirtok mind ki van osztva egyeseknek s közös területtel a város nem rendelkezik. Egyesek kezében levő nagyobb birtokok azonban mindenesetre vannak, ha nem a határban is, de ezen a környéken, a melyeket jutányos áron meg lehetne szerezni a kívánt célra. Ilyenek a két víz közt fekvő Jászpuszták, különösen az ide nem messze eső Merges, a mely Jászberény városának a tulajdona, továbbá egyes eladó nagybirtokok Harkán, Kötönyben s egyebütt. Hogy azonban a dologból valami lelkessen, mindenesetre szükséges volna néhány lelkes és buzgó főbírá, a ki ez ügyet kezébe vegye, a fölmerülő nehézségekkel megbirkozzék s ne sajnáljon érte fáradságot és áldozatkészséget. Nem akarjuk kétségbe vonni, hogy városunkban ilyen férfiak no léteznének, mind a mellett azt hisszük, hogy a csángók bajosan fognak valaha ide telepítettetni a halasi homokra.

— A fehérhó halászlé jogot a héten szordán tartott árverésen Babó László vette ki a vároastól évi 800 frt használatért. Az eddigi főbíró Némedi-Szabó Sándor 205 frtot fizetett évenként e jogért a városnak.

— Szász Károly kisebb költeményei, melyekből lapunk is közölt egy mutatványt a napokban jelentek meg két kötetben. Huszonkét éve múlt, hogy Szász Károlynak eredeti költeményeiből újabb kötet nem hagyta el a sajtót, noha rendkívüli ihunkésze (mely oly sokoldalú az irodalomban és egyéb területeken is) a legkevesebb sem cödkkent és költészetének forrása sem vesztett sem tisztaságából, se buzgó erejéből. Nagyobb elhészoló költeményei, műfordításai nincsenek honno az új gyűjteményben, hanem válogatva a kisebb költemények, az első kötetben az 1846—68-iki, a másodikban az 1864—82-iki időközökből. Tehát harminczhét évi oly tisztolatromló irodalmi működés termékeiből van kiválogatva, még pedig annyi szigorral, hogy nemcsak az első évekbeli jutott be csupán néhány, hanem még az 1860-ban kiadott két kötet nagyobb része is elmaradt! A mi csaknem teljesen meg van az újabb gyűjteményben, azok az alkalmi költemények, a különböző ünnepélyeken előadott ódák, melyeknek — bonyolult értékük mellett — jelentőségét ad az is, hogy egy-egy nevezetesebb ünnepély vagy alkalom mozzanatának emlékével vannak összekötve. Ilyen a Kazinczy Ferencz emlékezete (a százéves ünnepkor), Széchényi emlékezete, Katona József emlékszóbrának felavatásakor, Vörösmarty, Dugonics, Ozgonai, Bem, Kötvös szóbrának leleplezősére, gr. Dessowly Emil, Toldi, Deák emlékeire, az egyetem százados ünnepére írt költemények és ódák, melyeket a költő vagy fölkeresre írt vagy pályadíjakat nyert azokkal. Az 1846 és 47-iki évekből egy-egy költeményt találunk, melyekre azt a megjegyzést teszi Szász Károly, hogy költői pályája kezdetének megjelölésére vette föl gyűjteményébe, továbbá, mert ezekkel nyerte első sarkantyuit, tudniillik az első díjakat, melyekből később oly kitüntető osztály jutott számára.

Az 1848—49-iki forradalmi és politikai versekből is csak kevések megjelölésű meg. Leginkább 1853-tól kezdődik a dus füzér, évről-évre lombosodik és a legutolsó pillanatig úde. Egy levélre saját sirverseét írta rá. Maradjon ott ebben a koszoruban s minél később kelljen kitépni onnan. Milyen helyet foglal el Szász Károly költészetünkben, jól tudja minden művelt olvasó, s csakis újságról dolgot teljesítve szólunk — nem róla — hanem e két kötetről, megjelenése alkalmából, mint igen érdekes irodalmi újságról. A két kötet a Franklin-társulatnál jelent meg s összesen 52 ívet foglal el; elől a költő aczélmetszetű arcképe. Ara 8 frt 60 kr, diaskötésben 5 frt. A legértékesebb ünnepi ajándékok egyike.

— Haynald Lajos kalocsi bíbornok érsek 3200 frtot adományozott a Tászáron és az ehhez tartozó Nagy-Bócsán létesítendő két elemi népiskola fölépítésére.

— Választás a zsidó hitközségben. E hó 25-én volt a helybeli izraelita hitközségnél az előjárósági tagok választása. Megválasztottak a következők: Kellner Benő elnök, Bergl I. M., id. Stern Ignác, Práger Lipót elnökhelyettesek; pénztárnok és templomgondnok Schön Mór, algondnok Stern József, iskolai pénztárnok Stern Tóbiás. Bizottsági tagok a következők: Hollander Aron, Rozenfeld Ignác, Fleischl Adolf, Schön Lipót, Schön Sándor, Böhm Moricz, Czunderstein Márton, Deutsch Jakab, Bergl Béla, Haszler Sándor, Schwarz Márton as ifj. Stern Ignác. A választás meglehetősen mérsékelt érdeklődés mellett folyt le, mivel a 64 választó közül csak 17-en jelentek meg azavastak, bár mint halljuk, a választást erős korteskedés előzte meg. Nem lesz érdektelen fölemlíteni, hogy a korteskedés még az asszonyok közé is kiterjedt. Az egyik megbukott jelölt neje ugyanis, ki a választás előtt azt hitte, hogy férjének alapos kilátásai vannak a győzelemre, a négyzeti gyűlésen éles támadást intézett egy másik nő ellen azért, mivel ez utóbbinak férje előjárósági tagnak megválasztatott, sőt annyira zokon vette férje bukását, hogy még husman lelkes úrnak is panaszos előterjesztést tett e tárgyban, a kinek csak nagynehézen sikerült, őt sorsával kibékíteni.

— A szabadkai nemzeti kasszinó decz. 17-én tartotta meg rendez évi közgyűlését. A kasszinó a lefolyt évben 50 frtot adományozott Arany János emlékszóbrára, a gymnáziumi tanulók számára kitűzött 6 arany ösztöndíjat pedig 100 frtra emelte. Nevezetes mozzanata volt a közgyűlésnek Varga Nagy István kir. aljárásbíró s városunk derék szülöttének indítványa, a ki figyelmeztette a közgyűlést a könyvtár elhanyagolt állapotára s az egész könyvtár újra szervezését kérte. Fölszólalásának, mint a Szabadkai Közlönyben olvassuk, az az eredménye lett, hogy a könyvtárra a költségvetésbe fölvevett 200 frton kívül még 200 frt szavaztatott meg; a hiányok kimutatása s a beszorzendó munkák jogyzókének összeállítására bizottság küldetett ki. A kasszinó elnökévé a közgyűlés dr. Zomboreseviics Vinczét választotta.

— A helybeli nagyvendéglőt az új vendéglős Patkós Benő január 1-én vette át. Patkós úr Pakról jött át városunkba s hol szintén vendéglője volt; különben félig meddig halasi ember; a mennyiben neje Papp Zsuzsanna halasi jászletűs. Az új vendéglős mint halljuk, nagy-mórvú átalakításokat és reformokat fog életbe léptetni a vendéglőben s általában olyan karban szándékozik azt helyezni, hogy egy a helybeli közönség, mint a vidéki utazók meg legyenek vele elégedve. A legjobb sikert kívánjuk neki ittoni működéséhez.

— Urasán. A napokban nagy lakodalom volt egy helybeli jómodú gaszdaembornél. Dálben, mikor az asztalt megterítették, a házi asszony s a szakácsnék mint a hogy uri lakománál látták előre behorták az asztalra a süteményt csomogót s ezt akkép helybenhagyván, beültették oda a vendégsereget,

